MÁ UMENIE NA UNIVERZITE ADEKVÁTNE MIESTO?

Na začiatku júla mala naša univerzita možnosť prijať na svojej pôde mimoriadneho hosťa – komorný miešaný spevácky zbor a sláčikový orchester, ktorý pôsobí od roku 1996 pod názvom Piccolo coro & Piccola orchestra v Prahe. Súbor založil Marek Valášek, ktorý okrem toho, že vedie katedru hudobnej výchovy na Pedagogickej fakulte UK, učí na Pražskom konzervatóriu, je aj hlavným organistom rádu kapucínov v Prahe na Hradčanoch. Nie je preto prekvapujúce, že hoci je repertoár súboru veľmi pestrý, dôležitú rolu v ňom hrá duchovná hudba, ktorá v piatich koncertoch počas jeho pobytu na východnom Slovensku dominovala. Do povedomia Košičanov hudobníci vstúpili počas omše v Dóme sv. Alžbety v prvú júlovú nedeľu. Na pôde UPJŠ vystúpili ešte v ten istý deň. Koncert sa konal v botanickej záhrade v rámci *Kultúrneho leta*, podujatia, ktorým toto zariadenie našej univerzity vďaka svojmu riaditeľovi, profesorovi Pavlovi Mártonfimu, je skvelým príkladom na spájanie vedy a umenia v praxi. Tóny Suchoňovej piesne *Aká si mi krásna* otvorili toto nevšedné spojenie prírody a hudby. V prvej skladbe koncertu vystúpil spolu s hosťom aj náš domáci spevácky zbor – Chorus Universitatis Šafarikianae, ktorý sa so zbormajstrom hosťujúceho súboru stretol na svojej prvej súťaži duchovnej piesne pred šiestimi rokmi. Neskôr prostredníctvom dirigentky Mgr. Jany Havrilovej a jej študijného pobytu na UK v Prahe sa naše vzťahy umocnili natoľko, že sme účasť na organizovaní prvej návštevy súboru Piccolo coro & Piccola orchestra na Slovensku radi prijali. A oplatilo sa. Spätná väzba z koncertov aj v chrámoch v Levoči a Kežmarku bola vynikajúca. Nadšenie hostí Slovenskom – dojímavé. Pri návšteve interaktívneho múzea hudobných nástrojov v Spišskom Hrhove, ktorý týmto tiež dávame do pozornosti akademickej obci, nahrali speváci súboru hudobný pozdrav Michalovi Smetankovi, zakladateľovi tohto jedinečného múzea, v podobe *Pijácké písně*, ktorou sa lúčili s poslucháčmi aj v botanickej záhrade.

Ostatný samostatný koncert súboru Piccolo coro & Piccola orchestra sa symbolicky konal v kostole, ku ktorému sa viaže i historický prívlastok – univerzitný, lebo vznikol ako súčasť Košickej univerzity (1657) v duchu tých najlepších stredovekých tradícií. Dnešné univerzity síce chrámy nevlastnia, ale sú nadnesene považované za chrámy vedy. Čím by však bola veda bez umenia? Asi dosť jednostranným pohľadom na ľudskú existenciu, ktorá v poznávajúcom človeku pestuje nekritickú bohorovnosť. To, že sme čoraz častejšie konfrontovaní s javmi a udalosťami, ktoré vznikli a vznikajú z takéhoto pohľadu na svet, nás čoraz viac presviedča, že len umenie môže zabezpečiť rovnováhu ľudskej existencie. Keď aj na ostatnom košickom koncerte pražského komorného dvojtelesa počas interpretácie skladby súčasného amerického skladateľa Erica Whitacrea *Lux aurumque* po celej chrámovej lodi premonštrátskeho kostola rozostúpení speváci bez akejkoľvek pompy účinkom rýdzich tónov a ich harmónie vysielali energiu ďaleko za iluzívne maľby Erazma Schrotta, každý, kto mal to šťastie a bol svedkom koncertu duchovnej hudby, o ktorom tu hovoríme, možno tiež tak ako ja pocítil tú zhmotnenú silu, ktorá človeka presahuje a živí v ňom adekvátnu pokoru pred stvorenstvom.

„Mám rád ticho, je veľmi vzácne,“ povedal v jednom rozhovore dirigent jedinečného umeleckého zoskupenia Piccolo coro & Piccola orchestra – Marek Valášek, ktorý chcel pôvodne študovať matematiku, hoci pokračuje v rodinnej tradícii a venuje sa hudbe. Lebo tak ako patrí k hudbe či hluku ticho, k sebavedomiu pokora, k vede neoddeliteľne patrí i umenie.

doc. PhDr. Marianna Sedláková, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

O zážitky z návštevy Slovenska sa s nami podelil **Marek Valášek** v rozhovore, v ktorom sme sa okrem iného pýtali aj na začiatky Piccolo coro & Piccola orchestra.

MV: So založením Piccolo coro & Piccola orchestra to bolo tak, že som práve dokončoval svoje štúdium v odbore zbormajsterstvo na Pedagogickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe a jeden z mojich kamarátov, ktorý bol členom iného zboru, mi povedal, že by bolo dobré, keby sme založili vlastný komorný zbor. Pamätám si presne, kedy prebehlo prvé stretnutie, bolo to 6. decembra 1996 a postupne pribúdali ďalší členovia. Za nasledujúce obdobie od vzniku zboru, samozrejme, ako býva zvykom, došlo k personálnym zmenám, ale aj k rozšíreniu zboru. Nesmierne si vá-

žim najmä to, že je to príjemná spolupráca tak po umeleckej, ako aj po ľudskej stránke. Dôkazom toho je fakt, že zo spoločenstva zboru vzišlo už niekoľko manželstiev a rodín. Orchester je taktiež súčasťou zboru, vznikol neskôr a jeho jadro vytvorili absolventi Základnej umeleckej školy v Prahe 6. V tomto roku budeme oslavovať 27. narodeniny.

Od svojho vzniku 39-členný zbor Piccolo coro & Piccola orchestra pripravil stovky vystúpení v Čechách aj v zahraničí. Na Slovensku počas tohto leta vystupovali prvýkrát. Ako hodnotíte návštevu Slovenska a atmosféru koncertov?

MV: Naše sústredenie na Slovensku bolo krásne a neskutočne príjemné. Chcel by som znovu poďakovať kolegyni Jane Havrilovej, ktorá sa stala našou prvou kontaktnou osobou vďaka známosti cez medziuniverzitnú spoluprácu. Zažili sme nádherný týždeň, boli sme ubytovaní v Učebno-výcvikovom centre UPJŠ v Danišovciach, a tým pádom sme mali blízko do Levoče, Kežmarku a do Košíc, kde sme mali koncerty. Boli sme fascinovaní nádherou jednotlivých miest, ich historickou pestrosťou a bohatstvom a zároveň krásou prírody, ktorá ich obklopovala. Slovensko je naozaj krásna hornatá krajina. Mimo koncertov sme absolvovali vzdelávacie prehliadky miest, kde sme vystupovali, takže sme si odniesli naozaj intenzívne zážitky. Vystupovali sme aj v Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach, kde sme sa stretli so zborom Univerzity Pavla Jozefa Šafárika pod vedením pani Havrilovej. Spievanie v exteriéri je trošku nezvyčajné, preto to bola pre nás výzva, ale koncert napokon prebehol v príjemnej atmosfére. Mali sme možnosť vidieť expozíciu botanickej záhrady s odborným výkladom, to si veľmi vážime. Privítanie nášho zboru na Slovensku bolo naozaj nesmierne veľkorysé. V našom zbore spievajú traja Slováci, ktorí však zakotvili v Prahe. Aj pre nich to bolo príjemné, pretože sa vrátili do svojho rodného kraja neďaleko Košíc, veľa ich príbuzných dokonca navštívilo naše koncerty.

Koncerty Piccolo coro & Piccola orchestra ocenila nielen akademická obec UPJŠ, ale aj široká verejnosť. Plánujete v budúcnosti ďalšie koncerty na Slovensku v spolupráci s UPJŠ a naším univerzitným speváckym zborom – Chorus Universitatis Šafarikianae?

MV: S pani Havrilovou sme sa v tomto duchu rozlúčili. Určite sme tejto spolupráci naklonení na rôznych úrovniach. Uvažovali sme o vzájomnej návšteve v rámci univerzitných výmenných pobytov pre náš ďalší umelecký rast. Napriek tomu, že zatiaľ nemáme dohodnutý konkrétny termín, ak bude možnosť, veľmi radi budeme pokračovať v spolupráci, pretože, ako som už spomínal, na Slovensku sme si užili krásny týždeň v nádhernom prostredí.

V závere rozhovoru pán Valášek poprial zboru Chorus Universitatis Šafarikianae veľa zdaru v novom akademickom roku, pani zbormajsterke Havrilovej veľa trpezlivosti, zdravia, síl a úspechov, aby spolupráca s novým pánom rektorom a vedením univerzity prinášala veľa pozitívneho a bola motiváciou na ďalšie krásne umelecké projekty.

Pýtala sa:
Mgr. Laura Hoľanová
Rektorát UPJŠ v Košiciach
Foto: www.piccola.cz

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA
V KOŠICIACH

CENA JÁNA HOLLÉHO OPÄŤ PRE PROFESORA M. ANDRIČÍKA

Literárny vedec, prekladateľ, básnik a vysokoškolský pedagóg, prodekan **Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach** pre vedeckovýskumnú činnosť a doktorandské štúdium **prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.**, rozšíril svoju zbierku prestížnych ocenení.

Výbor Sekcie pre umelecký preklad Literárneho fondu mu opätovne – po druhý raz v krátkom čase – udelil **Cenu Jána Hollého** (za rok 2022), a to za preklad diela Johna Miltona *Vrátený raj*, *Samson bojovník* (Modrý Peter, 2022). Rovnakú cenu získal prof. M. Andričík aj pred dvoma rokmi za preklad biblického eposu Johna Miltona *Stratený raj* (Modrý Peter, 2020), za ktorý bol ocenený aj prestížnym Krištáľovým krídlom.

Cena Jána Hollého sa udeľuje od roku 1967 a je najvyšším ocenením prekladateľskej práce v oblasti umeleckej literatúry na Slovensku. Tento rok sa slávnostné odovzdávanie uskutočnilo 27. septembra v Bratislave. Vydavateľstvu Modrý Peter, ktoré vydalo oba ocenené slovenské preklady diel J. Miltona z pera prof. M. Andričíka, bola udelená Pocta Literárneho fondu.

Pánovi prof. PhDr. Mariánovi Andričíkovi, PhD., srdečne gratulujeme.

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

LITERÁRNY FOND
Výbor Sekcie pre umelecký preklad

udeľuje za rok 2022

CENU Jána Hollého

v kategórii preklad prózy, drámy a umeleckej eseje

Mariánovi Andričíkovi

za preklad diela:
John Milton – Vrátený raj. Samson bojovník.

Bratislava
27.9. 2023

Mgr. Zuzana Močková Lorková
predsedníčka poroty

Dr. Otakar Kořínek
predseda výboru sekcie

JUDr. Vladimír Serdahely
riaditeľ LF